

UN PRIMAR DE CURSĂ LUNGĂ MIHAI TUN

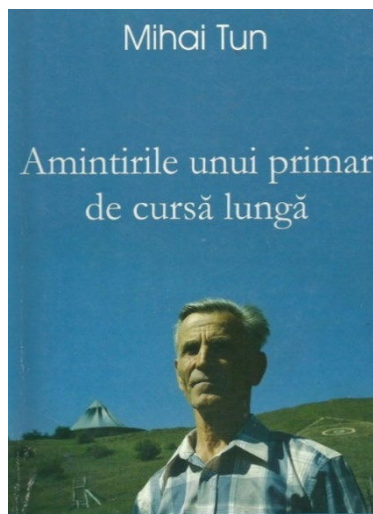

*Prof.dr.ing.ec. Cătălina Puiu
Prof.univ.em.dr.ing. Vasile Puiu*

Rar se pot citi, cu atâta „lux de amănunte”, întâmplări și protagoniști ai acestora, pe o trecere a vremilor de aproape nouă decenii. Uluitor. Fiecare participant este adus la timpul actual cu numele său complet, vârstă, ocupație, stare socială, capacități comunicative, disponibilități intelectuale.

Cu bine și cu rău Mihai Tun, autorul acestei cărți superbe, „*Amintirile unui primar de cursă lungă*”, Editura „Printco”, Iași, 2010, nonagenar (8 octombrie, 2024), primar de Cucuteni, ales în 8 mandate (1972-2008), se implică în cronică localității, pe care a păstorit-o cu înaltă dăruire și însuflețire. Această cutezanță este exprimată ca o mărturisire față de credința în divinitate, care-l redefinește prin adevărul existenței sale și pe care și-o sfințește în fiecare dimineață cu privirea spre cerul dumnezeirii. Autorul se bucură din plin de toate care-au fost și de timpul prezent. Altfel spus, autorul rămâne un pământean, un om care nu s-a desprins niciodată din cuvântarea cerului, aducându-și semenii la cele mai adevărate carate ale vieții.

Dacă ar fi să exemplific fapte, întâmplări, trăiri, bucurii și tristeți scrise în cartea sa de primarul ținutului Cucuteni, ar trebui să adaug și eu una, pe atât de întinsă (258 pagini) și de captivantă. Dacă aș putea... Pentru că este o scriere într-o partitură de cronicar înzestrat cu harul înțelepciunii cuvintelor (și talent scriitoricesc), care o egalează / depășește chiar pe cea a lui Toader Hrib, „*Cronica de la Arbore*”, apărută în zorii deceniului

opt (1970, 1971) la Editura „Junimea”, sub îngrijirea distinsii Doamne a poeziei și scrisului românesc, în ansamblul său, *Florența Albu*. Dacă la ceea ce a scris Toader Hrib, condeii poetei ar mai fi cioplit poate, pe ici pe colo, câte ceva, nu se poate ști, și nici nu trebuie. Oricum, „*șăranul scriitor, autodidact*”, din comuna Arbore, Bucovina, fost și el primar, a devenit exploziv de cunoscut, nu numai la noi, ci și pe alte meleaguri. Florența Albu a știut să-i facă un marketing extrem de eficient.

În cazul de față, Mihai Tun, cu un talent de povestitor inegalabil, plin de detalii, nimeni n-ar fi putut să intervină în text, nici măcar cu o virgulă. N-a fost nevoie. Este foarte cunoscut ca orator desăvârșit care prin amănunte semnificative ne cucerește de fiecare dată. Tot ce consemnează în cartea sa pare extras dintr-un jurnal personal. Această părere trebuie exclusă deoarece faptele și întâmplările cărții (toate adevărate) se găsesc doar în memoria sa, de invidiat. Ca să-l citez pe autor, reproduc ultimile cuvinte ale cărții: „*Bibliografia celor scrise se află în memoria mea, precum și a altor persoane menționate în această carte*”.

Cartea primarului Tun pare un eveniment editorial întârziat pentru că, la vremea apariției, promovarea ei nu s-a ridicat la înălțimea valorii. Și, nu știu de ce, nu a apărut o Doamnă, *Florența Albu*, ca s-o facă...

Aș încerca să nuanțez puțin diferența dintre „amintiri” și memorii, admitând conținutul cărții Domnului Mihai Tun ca fiind unul memorialistic, mai degrabă decât numai de „amintiri”. Asta pentru că povestirile sale sunt interpretate prin judecăți lucide. De aici și soliditatea acestei construcții scriitoricești.

Structural, ea se sprijină pe câteva schele spirituale, așezate la locul potrivit, în teme cu titluri de inspirație densă, ca într-un serial de televiziune întins pe 68 de episoade (titluri).

Astfel, până la 30 de ani citim despre *copilărie* („*Copilăring în refugiu*”, din calea rușilor, „*Năstrușniciile copilăriei*”, „*Seceta și foamea de după război*”, ...). Apoi, *adolescență* („*La școală la București*”, „*Inapoi în sat și iarăși la oraș*”, ...), *tinerețe* („*Armata, dragostea mea*”, „*Tatonări pentru noul drum*”, „*Tăvălugul colectivizării*”, „*Colector – o*

slujbă ingrată”, „*Contabil la Consiliul Popular*”...). Această primă treime a vieții se încheie cu „*Căsătoria*” și „*Copiii*” de fapt, un nou început.

Doamna Maria, octogenară, este de o frumusețe rară (cum o fi arătând în ziua nunții!...), unică și inegalabilă după mărturisirea tandră a soțului ei. I-a dăruit acestuia 3 copii, Ionela-Sabrina, Claudiu (pierdut la câteva zile după naștere dintr-o greșeală medicală) și Mihai-Liviu. „*Doamne, cum îmi făceam timp să vin seara mai devreme și mă jucam cu ei, antrenându-i la toate ghidușiile!*”.

A doua parte a conținutului cărții descrie creșterea omului și „*primarului de cursă lungă*”, Mihai Tun. Certitudinile și dilemele maturității îi cioplesc personalitatea în piatră, dragă lui, silixel. Puterea pe care i-a dat-o credința, hotărârea cu care și-a „*luptat lupta cea bună*” (2 Timotei 4:7-8) și-a urmat calea și „*alergarea*” împlinindu-se, complet, prin adevăr.

Alte episoade (ipostaze): „*Secretar al Sfatului Popular*”, „*Primar al comunei*”, „*Munca dificilă cu omul*”, „*Reconstrucția / Construirea bisercilor din Săcărești și Bărbățești*”, „*Epopoea construirii Muzeului Arheologic*”, „*Rotația cadrelor*”, „*Revoluția și căderea comunismului*”, „*Comunismul în război cu Dumnezeu*”, „*Țăranii de ieri și de azi*”, „*Noi preocupări pentru promovarea culturii și civilizației cucuteniene*”, ... Acest ultim episod descrie cum a apărut fenomenul *Cucuteni 5000*, fiind evocați *fondatorii* (prof.univ.dr.ing. Lorin Cantemir, DHC, Universitatea Tehnică „*Gheorghe Asachi*” din Iași, prof.univ.dr.hab.ing. Valerian Dorogan, prorector al Universității Tehnice a Moldovei, prof.univ. dr. hab.ing. Valeriu Dulgheru, DHC, Universitatea Tehnică a Moldovei), dar și cel mai strălucit *susținători*, academicienii *Ion Bostan*, rector al Universității de peste Prut (1992–2015), *Valeriu Canțer*, Președinte al Consiliului Național de Atestare și Acreditare al Republicii Moldova și *Eugeniu Grebenicov*.

Nu pot să închei acest text prețuitor cu maximă convingere a unui om, care și-a construit personalitatea prin adevăr și credință, fără să-l citez aleatoriu din multele sale rostiri.

Mihai Tun la prima ediție a Simpozionului „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte”. Recepție la rector. Chișinău, 26.09.2006.

„Viața este un examen continuu, la care trebuie să răspunzi nu după cum ai citit cândva, ci după cum ai trăit ori întrevezi viitorul (...). Dau respect ca să primesc respect (...). Doar natura, natura mă mai mângâie. Mă așezam în genunchi, cuprindeam cu brațele spicele, le sărutam, apoi mă întorceam la serviciu cu altă energie. Altădată cuprindeam în mâini crengile unui pom, îi sărutam tulpina fără să fiu văzut și mă încărcam cu energie (...). Natura nu te vinde, nu te trădează, fiind pură (...). Natura nu poate fi împușcată. Cine urăște pomul nu trebuie să-i mănânce roadele (...). După o vreme toate sunt mici, nu se mai văd, iar cu timpul mor și amintirile”.

Nu, adaug eu, și în cazul Domnului Primar de Cucuteni, Mihai Tun. Dimpotrivă...